

วันจันทร์ที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2560

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02 -727- 3594-6 โทรสาร 02 -727- 3595
<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>
E-mail : nida_poll@nida.ac.th จำนวน 6 หน้า รวมหน้านี้

“การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ”

เรียน บรรณาธิการบริหาร /บรรณาธิการข่าว /หัวหน้าข่าว/ หัวหน้าหน่วยงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยผลสำรวจ เรื่อง “การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 1 - 30 เมษายน 2560 จากประชาชนผู้ที่มีงานทำอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป กระจายทุกระดับการศึกษาทั่วประเทศ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) รวมขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 4,800 หน่วยตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีลงพื้นที่ภาคสนาม กำหนดค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95.0 และมีค่าร้อยละความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error : S.E.) ไม่เกิน 0.7

จากผลการสำรวจ ความคิดเห็นต่อประเด็นที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ พบว่า อันดับหนึ่ง ร้อยละ 22.52 การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ อันดับสอง ร้อยละ 19.71 พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง อันดับสาม ร้อยละ 19.39 ส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ อันดับสี่ ร้อยละ 16.22 การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวกปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดยบูรณาการร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ และอันดับห้า ร้อยละ 13.17 จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ

เมื่อถามถึงช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์ นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ พบว่า ร้อยละ 84.07 ระบุว่า รัฐบาลควรใช้ช่องทางโทรทัศน์ ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ รองลงมา ร้อยละ 67.05 ระบุว่า ผู้นำชุมชน ร้อยละ 39.48 ระบุว่า วิทยุ ร้อยละ 32.28 ระบุว่า สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 18.83 ระบุว่า คนในครอบครัว ร้อยละ 17.60 ระบุว่า เว็บไซต์ ร้อยละ 16.70 ระบุว่า เพื่อนบ้าน และร้อยละ 0.58 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หอกระจายข่าว เสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์

สำหรับการเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.64 ระบุว่าเตรียมตัวในด้านสุขภาพ รองลงมา ร้อยละ 60.63 ระบุว่า การส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 42.73 ระบุว่า การออม ร้อยละ 39.85 ระบุว่า ที่อยู่อาศัย และ ร้อยละ 35.40 ระบุว่าด้านสังคม (เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ, นันทนาการ)

ด้านความประสงค์ของประชาชนในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ กรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.77 ระบุว่า มีความประสงค์ที่จะทำงานเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หากมีผู้ว่าจ้างเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน และ ร้อยละ 18.23 ระบุว่า ไม่มีความประสงค์ที่ทำงาน โดยในจำนวนของผู้ที่ประสงค์จะทำงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.09 ระบุเหตุผลว่ามีความจำเป็นในการดำรงชีวิต รองลงมา ร้อยละ 51.84 ระบุว่า สร้างคุณค่าให้กับตนเอง ร้อยละ 42.44 ระบุว่า มีภาระทางการเงิน ร้อยละ 32.27 ระบุว่า สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น และร้อยละ 25.91 ระบุว่า ช่วยเหลือสังคม สำหรับผู้ที่ไม่ประสงค์จะทำงานได้ระบุเหตุผล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.48 ระบุว่า มีปัญหาด้านสุขภาพ รองลงมา ร้อยละ 46.45 ระบุว่า ต้องการพักผ่อน/ท่องเที่ยว ร้อยละ 40.05 ระบุว่า ดูแลลูกหลาน ร้อยละ 12.81 ระบุว่า เปลี่ยนไปทำธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 6.98 ระบุว่า ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว

ด้านรูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุในกรณีเอายากมีรายได้เพิ่ม พบว่า ด้านเวลา ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.60 ระบุว่า ต้องการทำงานบางเวลา (Part time) และร้อยละ 12.40 ระบุว่า ต้องการทำงานเต็มเวลา (Full time) ส่วนด้านสถานที่ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.67 ระบุว่า อยากรทำงานที่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 32.83 ระบุว่า ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน ร้อยละ 5.73 ระบุว่า ทำงานในภาครัฐ/เอกชน และร้อยละ 1.77 ระบุว่า องค์กรพัฒนาเอกชน สำหรับด้านลักษณะงาน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.13 ระบุว่า ลักษณะงานแบบกลุ่มอาชีพคหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม รองลงมา ร้อยละ 30.13 ระบุว่า อาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป,ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10.38 ระบุว่า เกษตรกรรม ร้อยละ 6.79 ระบุว่า การผลิต ร้อยละ 6.63 ระบุว่า อาสาสมัคร ร้อยละ 5.08 ระบุว่า งานเอกสาร ร้อยละ 4.69 ระบุว่า ที่ปรึกษา และร้อยละ 4.19 ระบุว่า การบริการ

เมื่อถามถึงลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.33 ระบุว่า รัฐควรให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 30.27 ระบุว่า รัฐควรจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 9.96 ระบุว่า รัฐควรติดต่อกับหน่วยงานธุรกิจให้ ร้อยละ 3.27 ระบุว่า หน่วยงานภาคเอกชนจัดหางานให้ ร้อยละ 3.06 ระบุว่า ผู้สูงอายุ จัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตนเอง และร้อยละ 0.10 ระบุอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่ม

สำหรับหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.07 ระบุว่า มีความต้องการให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ รองลงมา ร้อยละ 58.28 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ร้อยละ 55.53 ระบุว่า กระทรวงแรงงาน ร้อยละ 17.61 ระบุว่า กระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 17.36 ระบุว่า กระทรวงมหาดไทย ร้อยละ 10.13 ระบุว่า กระทรวงการคลัง ร้อยละ 6.77 ระบุว่า องค์กรพัฒนาเอกชน ร้อยละ 6.29 ระบุว่า กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 6.18 ระบุว่า หน่วยงานภาคเอกชน และร้อยละ 0.08 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มูลนิธิ

ท้ายที่สุดเมื่อถามถึง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ พบว่าประชาชน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.56 เสนอว่า ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมา ร้อยละ 17.78 ระบุว่า ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ร้อยละ 13.33 ระบุว่า เพิ่มสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 9.78 ระบุว่า จัดกลุ่มตามความต้องการของผู้สูงอายุแล้วส่งเสริมเป็นรายกลุ่มไปตามที่กลุ่มถนัด ร้อยละ 8.89 ระบุว่า จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ ร้อยละ 4.89 ระบุว่า รัฐบาลควรเตรียมการให้พร้อมก่อน ร้อยละ 2.67 ระบุว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ร้อยละ 1.33 ระบุว่า มีการสนับสนุนทางสังคม/หน่วยงานที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้ ร้อยละ 1.33 ระบุว่า สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น และร้อยละ 0.44 ระบุว่า ให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ตัวอย่างร้อยละ 50.17 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 49.83 เป็นเพศชาย ร้อยละ 25.20 อายุ 25-34 ปี ร้อยละ 24.96 อายุ 35-44 ปี ร้อยละ 25.06 อายุ 45-54 ปี และร้อยละ 24.77 อายุ 55-65 ปี ร้อยละ 70.27 สถานภาพสมรส ร้อยละ 19.85 โสด และร้อยละ 9.88 หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ร้อยละ 30.92 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา/ต่ำกว่า ร้อยละ 28.67 มัธยมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 12.96 อนุปริญญา/เทียบเท่า ร้อยละ 24.21 ปริญญาตรี/เทียบเท่า และร้อยละ 3.24 สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า ร้อยละ 29.44 อาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 22.96 ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 22.13 ข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 15.02 เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ และร้อยละ 10.45 พนักงานเอกชน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ

อันดับ	นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ	ร้อยละ
1	การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ	22.52
2	พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง	19.71
3	ส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ	19.39
4	การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวกปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดยบูรณาการร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ	16.22
5	จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ	13.17
6	ขยายอายุเกษียณ	8.99
รวมทั้งสิ้น		100.00

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ	ร้อยละ
โทรทัศน์	84.07
ผู้นำชุมชน	67.05
วิทยุ	39.48
สื่อสังคมออนไลน์	32.28
คนในครอบครัว	18.83
เว็บไซต์	17.60
เพื่อนบ้าน	16.70
อื่น ๆ ได้แก่	0.58
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	39.29
หอกระจายข่าว	35.71
เสียงตามสาย	14.29
ประชาสัมพันธ์	3.57
แผ่นพับ	3.57
หนังสือพิมพ์	3.57

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ	ร้อยละ
สุขภาพ	62.64
การส่งเสริมอาชีพ	60.63
การออม	42.73
ที่อยู่อาศัย	39.85
ด้านสังคม (เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ, นันทนาการ)	35.40

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของความประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ กรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน

ความประสงค์ในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุกรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน	ร้อยละ
ทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	81.77
มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต	69.09
สร้างคุณค่าให้กับตนเอง	51.84
มีภาระทางการเงิน	42.44
สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น	32.27
ช่วยเหลือสังคม	25.91
ไม่ทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	18.23
มีปัญหาด้านสุขภาพ	47.48
ต้องการพักผ่อน/ท่องเที่ยว	46.45
ดูแลลูกหลาน	40.05
เปลี่ยนไปทำธุรกิจส่วนตัว	12.81
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว	6.98
รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม

รูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม	ร้อยละ
ด้านเวลา	
ทำงานบางเวลา (Part time)	87.60
ทำงานเต็มเวลา (Full time)	12.40
รวมทั้งสิ้น	100.00
ด้านสถานที่	
ทำงานที่บ้าน	59.67
ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน	32.83
ภาครัฐ/เอกชน	5.73
องค์กรพัฒนาเอกชน	1.77
รวมทั้งสิ้น	100.00
ลักษณะงาน	
กลุ่มอาชีพคหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม	32.13
อาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว	30.13
เกษตรกรรม	10.38
การผลิต	6.79
อาสาสมัคร	6.63
งานเอกสาร	5.08
ที่ปรึกษา	4.69
การบริการ	4.19
รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ

ลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ	ร้อยละ
รัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ	53.33
รัฐจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ	30.27
รัฐติดต่อกับหน่วยงานธุรกิจให้	9.96
หน่วยงานภาคเอกชนจัดหางานให้	3.27
ผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตนเอง	3.06
อื่น ๆ ได้แก่ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม	0.10
รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ	ร้อยละ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	65.07
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	58.28
กระทรวงแรงงาน	55.53
กระทรวงสาธารณสุข	17.61
กระทรวงมหาดไทย	17.36
กระทรวงการคลัง	10.13
องค์กรพัฒนาเอกชน	6.77
กระทรวงศึกษาธิการ	6.29
หน่วยงานภาคเอกชน	6.18
อื่น ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, มูลนิธิ	0.08

ตารางที่ 8 ร้อยละของข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ	ร้อยละ (n = 225)
จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ	39.56
ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม	17.78
เพิ่มสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ	13.33
จัดกลุ่มตามความต้องการของผู้สูงอายุแล้วส่งเสริมเป็นรายกลุ่มไปตามที่กลุ่มถนัด	9.78
จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ	8.89
รัฐบาลควรเตรียมการให้พร้อมก่อน	4.89
ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ	2.67
มีการสนับสนุนทางสังคม/หน่วยงานที่รับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้	1.33
สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น	1.33
ให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม	0.44
รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 9 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	2,408	50.17
ชาย	2,392	49.83
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
อายุ		
25-34 ปี	1,210	25.20
35-44 ปี	1,198	24.96
45-54 ปี	1,203	25.06
55-65 ปี	1,189	24.77
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
สถานภาพการสมรส		
สมรส	3,373	70.27
โสด	953	19.85
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	474	9.88
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	1,484	30.92
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	1,376	28.67
อนุปริญญา/เทียบเท่า	1,162	12.96
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	622	24.21
สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า	156	3.24
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
อาชีพหลัก		
เกษตรกร/ประมง	1,413	29.44
ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป	1,102	22.96
ข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1,062	22.13
เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ	721	15.02
พนักงานเอกชน	502	10.45
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00